

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 8. novembra 2016*

„Predhodno odločanje — Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah — Okvirni sklep 2008/909/PNZ — Člen 17 — Pravo, ki ureja izvrševanje kazenske sankcije — Razlaga nacionalnega pravila države izvršiteljice, ki določa da se kazen odvzema prostosti zniža zaradi dela, ki ga je obsojena oseba opravila med odvzemanjem prostosti v državi izdajateljici — Pravni učinki okvirnih sklepov — Obveznost skladne razlage“

V zadevi C-554/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sofijski gradski sad (mestno sodišče v Sofiji, Bolgarija) z odločbo z dne 25. novembra 2014, ki je prispela na Sodišče 3. decembra 2014, dopolnjeno 15. decembra 2014, v kazenskem postopku proti

Atanasu Ognyanovu

ob udeležbi

Sofijska gradska prokuratura,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, A. Tizzano, podpredsednik, R. Silva de Lapuerta, predsednica senata, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, predsednika senatov, M. Berger (poročevalka), predsednica senata, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, sodnika, C. Toader, sodnica, M. Safjan, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin in F. Biltgen, sodniki,

generalni pravobranilec: Y. Bot,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. januarja 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za nemško vlado T. Henze in J. Kemper, agenta,
- za špansko vlado A. Rubio González, agent,
- za nizozemsko vlado M. Bulterman in M. Gijzen, agenta,
- za avstrijsko vlado G. Eberhard, agent,

* Jezik postopka: bolgarščina.

- za vlado Združenega kraljestva D. Blundell in L. Barfoot, agenta,
- za Evropsko komisijo R. Troosters, W. Bogensberger in V. Soloveytchik, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 3. maja 2016

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 17(1) in (2) Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji (UL 2008, L 327, str. 27), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24), (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2008/909).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru postopka za priznanje sodbe v kazenski zadevi in za izvršitev kazni odvzema prostosti, ki jo je dansko sodišče izreklo Atanasu Ognyanovu, v Bolgariji.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Okvirni sklep 2008/909 je s 5. decembrom 2011 v večini držav članic nadomestil ustrezne določbe Konvencije Sveta Evrope z dne 21. marca 1983 o transferju obsojenih oseb in Dodatni protokol k tej konvenciji z dne 18. decembra 1997.
- 4 V uvodni izjavi 5 tega okvirnega sklepa je navedeno:

„Procesne pravice v kazenskih postopkih so ključnega pomena za zagotovitev vzajemnega zaupanja med državami članicami pri pravosodnem sodelovanju. Odnosi med državami članicami, ki temeljijo na vzajemnem zaupanju v pravne sisteme drugih držav članic, omogočajo priznavanje odločb organov države izdajateljice s strani države izvršiteljice. Zato bi bilo treba načrtovati nadaljnji razvoj sodelovanja, predviden v instrumentih Sveta Evrope glede izvrševanja kazenskih sodb, zlasti kadar so bili državljani Unije v drugi državi članici s kazensko sodbo obsojeni na zaporno kazen ali ukrep, ki vključuje odvzem prostosti. [...]“

- 5 Člen 3 navedenega okvirnega sklepa, naslovljen „Namen in področje uporabe“, določa:

„1. Namen tega okvirnega sklepa je določiti pravila, na podlagi katerih država članica [...] zaradi lažje socialne rehabilitacije obsojene osebe prizna sodbo in izvrši kazensko sankcijo.

[...]

3. Ta okvirni sklep se uporablja le za priznavanje sodb in izvrševanje kazenskih sankcij v smislu tega okvirnega sklepa. [...]

[...]“

- 6 Člen 8 Okvirnega sklepa 2008/909, naslovljen „Priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije“, določa:
- „1. „Pristojni organ v državi izvršiteljici [...] prizna [posredovano] sodbo [...] in nemudoma sprejme vse potrebne ukrepe za izvršitev kazenske sankcije, razen če se odloči, da se bo skliceval na enega od razlogov za nepriznanje in neizvršitev iz člena 9.
 2. Kadar kazenska sankcija zaradi trajanja ni združljiva s pravom države izvršiteljice, se lahko pristojni organ države izvršiteljice odloči, da bo kazensko sankcijo prilagodil le, če je ta višja od najvišje kazni, ki je po nacionalnem pravu te države določena za podobna kazniva dejanja. Prilagojena kazenska sankcija ne sme biti nižja od najvišje kazni, ki je po pravu države izvršiteljice določena za podobna kazniva dejanja.
 3. Kadar kazenska sankcija po svoji naravi ni združljiva s pravom države izvršiteljice, jo lahko pristojni organ države izvršiteljice prilagodi glede na kazen ali ukrep, ki je po njenem pravu predviden za podobna kazniva dejanja. Takšna kazen ali ukrep mora čim bolj ustrezati kazenski sankciji, ki je bila izrečena v državi izdajateljici; tako se kazen ne sme spremeniti v denarno kazen.
 4. Prilagojena kazenska sankcija po svoji naravi ali trajanju ne sme biti strožja od kazenske sankcije, ki jo je izrekla država izdajateljica.“
- 7 Člen 10 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Delno priznanje in izvršitev“, v odstavku 1 določa:
- „Če obstoji možnost, da bi se pristojni organ države izvršiteljice lahko odločil za delno priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije, se lahko pred odločitvijo, da [...] zavrne priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije [v celoti], posvetuje s pristojnim organom države izdajateljice, da bi dosegla dogovor [...].“
- 8 Člen 13 navedenega okvirnega sklepa določa:
- „Dokler se v državi izvršiteljici ne začne izvrševanje kazenske sankcije, država izdajateljica lahko umakne potrdilo iz te države, ob čemer navede razloge za umik. Država izvršiteljica po umiku potrdila ne izvrši kazenske sankcije.“
- 9 Člen 17 Okvirnega sklepa 2008/909, naslovljen „Pravo, ki ureja izvrševanje“ določa:
- „1. Izvrševanje kazenske sankcije ureja pravo države izvršiteljice. Samo organi države izvršiteljice so ob upoštevanju odstavkov 2 in 3 pristojni za odločanje o postopkih za izvrševanje in sprejemanje vseh s tem povezanih ukrepov, vključno z razlogi za predčasni ali pogojni odpust.
 2. Pristojni organ države izvršiteljice od skupnega trajanja odvzema prostosti, ki naj bi se prestalo, odšteje celotno obdobje odvzema prostosti, ki je že bilo prestano v zvezi s kazensko sankcijo, izrečeno s sodbo.
 3. Pristojni organ države izvršiteljice na prošnjo pristojnega organa države izdajateljice slednjega obvesti o veljavnih določbah, ki urejajo morebitni predčasni ali pogojni odpust. Država izdajateljica lahko soglaša z uporabo takšnih določb ali umakne potrdilo.
 4. Države članice lahko predvidijo, da vsaka odločba o predčasnem ali pogojnem odpustu lahko upošteva tiste določbe nacionalne zakonodaje, navedene s strani države izdajateljice, v skladu s katerimi je oseba v določenem trenutku upravičena do predčasnega ali pogojnega odpusta.“
- 10 Sodbi, ki jo izda država izdajateljica in se posreduje državi izvršiteljici, je treba priložiti potrdilo. Standardni obrazec tega potrdila je določen v Prilogi I k Okvirnemu sklepu 2008/909.

- 11 Točka (i)(2) tega standardnega obrazca se nanaša na „podrobnosti o trajanju kazenske sankcije“. Država izdajateljica mora tako navesti podatke v zvezi, prvič, s skupnim trajanjem kazenske sankcije, v dnevih (točka (i)(2.1) standardnega obrazca), drugič, skupno trajanje že prestanega odvzema prostosti v povezavi s kazensko sankcijo, ki je bila izrečena s sodbo, v dnevih (točka (i)(2.2) tega potrdila), in tretjič, število dni, ki jih je treba odšteti od skupnega trajanja kazenske sankcije iz drugih razlogov in ne iz razlogov iz točke (2.2) (točka (i)(2.3) potrdila).

Bolgarsko pravo

- 12 Iz predložitvene odločbe izhaja, da na dan, ko je bila izdana, Okvirni sklep 2008/909 še ni bil prenesen v bolgarsko pravo.

- 13 Člen 41(3) Nakazatelen kodeks (kazenski zakonik) določa:

„Obsojencu se opravljeno delo upošteva pri skrajšanju časa trajanja kazni, pri čemer dva delovna dneva štejeta za tri dni odvzema prostosti.“

- 14 Člen 457 Nakazatelen protsesualen kodeks (zakonik o kazenskem postopku, v nadaljevanju: NPK), ki se nanaša na vprašanja izvrševanja kazenskih sankcij pri transferju obsojenih oseb, v odstavkih od 4 do 6 določa:

„4. Če je najdaljše trajanje odvzema prostosti, ki je z zakonom Republike Bolgarije določeno za storjeno kaznivo dejanje, krajše od trajanja, določenega v sodbi, sodišče izreče kazni skrajša na to trajanje. Če zakon Republike Bolgarije za storjeno kaznivo dejanje ne določa odvzema prostosti, določi kazni, ki se čim bolj ujema s kazensko sankcijo, izrečeno v sodbi.

5. Čas pripora in kazni zapora, ki je bila že prestana v državi izreka kazenske sankcije, se odšteje in se – če se izrečeni kazenski sankciji razlikujeta – upošteva pri določanju trajanja kazni.

6. Stranske kazni, izrečene v sodbi, je treba izvršiti, če so določene z ustreznimi določbami zakonodaje Republike Bolgarije in niso bile izvršene v državi izreka kazenske sankcije.“

- 15 V skladu z odločbo o razlagi št. 3/13 Varhoven kasatsionen sad (vrhovno kasacijsko sodišče, Bolgarija) z dne 12. novembra 2013 je treba člen 457(5) NPK v povezavi s členom 41(3) kazenskega zakonika razlagati tako, da mora delo v splošno korist, ki ga je premeščeni bolgarski obsojenec opravil v državi izreka kazenske sankcije, pristojni organ države izvršiteljice upoštevati pri skrajšanju trajanja kazni, tako da se dva delovna dneva štejeta za tri dni odvzema prostosti, razen če je država izreka kazenske sankcije to kazni že ustrezno znižala.

- 16 Predložitveno sodišče v predlogu za sprejetje predhodne odločbe pojasnjuje, da je vezano na to odločbo o razlagi.

- 17 Predložitveno sodišče dodaja, da niti zakon niti ta odločba o razlagi ne določata, da je treba državo izdajateljico obvestiti o tem, da bodo pristojni bolgarski organi uporabili tako znižanje kazni, ali da je treba za to pridobiti njeno stališče in soglasje.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 18 Retten i Glostrup (sodišče v Glostrupu, Danska) je A. Ognyanova, bolgarskega državljana, s sodbo z dne 28. novembra 2012 obsodilo na enotno kazni zapora 15 let zaradi uboja in velike tatvine.

- 19 A. Ognyanov je bil na Danskem od 10. januarja do 28. novembra 2012, to je do dne, ko je zoper njega izrečena obsodba postala pravnomočna, najprej v priporu.
- 20 Nato je na Danskem v obdobju od 28. novembra 2012 do 1. oktobra 2013, ko je bil predan bolgarskim organom, prestal del zaporne kazni.
- 21 A. Ognyanov je med prestajanjem zaporne kazni na Danskem delal od 23. januarja 2012 do 30. septembra 2013.
- 22 Iz predložitvene odločbe izhaja, da so danski organi A. Ognyanova bolgarskim organom predali na podlagi Okvirnega sklepa 2008/909. Danski organi so bolgarske organe zaprosili za informacije v zvezi s kaznijo, ki jo nameravajo izvršiti, in pravili za predčasni odpust, ki se uporabljajo v Bolgariji. Poleg tega so izrecno navedli, da danski zakon ne omogoča skrajšanja naložene zaporne kazni na podlagi dela, opravljenega v času prestajanja te kazni.
- 23 Sofijska gradska prokuratura (mestno tožilstvo v Sofiji, Bolgarija) je na datum, ki ni razviden iz predložitvene odločbe, na predložitveno sodišče vložilo predlog na podlagi člena 457 NPK, naj odloči o vprašanjih, povezanih z izvršitvijo sodbe, ki jo je proti A. Ognyanovu izreklo dansko sodišče.
- 24 Glede na rešitev, ki jo vsebuje odločba o razlagi, se predložitveno sodišče sprašuje, ali mora pri določitvi kazni, ki jo mora A. Ognyanov še prestati, upoštevati obdobje, ko je v danskem zaporu delal. Če je to tako, bi se njegova kazen namesto za eno leto, osem mesecev in dvajset dni skrajšala za dve leti, šest mesecev in štiriindvajset dni, zato bi bil lahko prej izpuščen na prostost. To sodišče dodaja, da Okvirni sklep 2008/909 ne določa takega znižanja kazni.
- 25 Predložitveno sodišče v predložitveni odločbi navaja razloge, iz katerih sklepa, da bolgarsko pravo ni v skladu z upoštevnimi določbami Okvirnega sklepa 2008/909.
- 26 To sodišče namreč meni, prvič, da člen 17(1) Okvirnega sklepa 2008/909 pristojne organe države izvršiteljice pooblašča, da določijo, kako se „bo“ kazen odvzema prostosti izvršila, ne daje pa mu pristojnosti za ponovno pravno presojo kazenske sankcije, ki se je v državi izdajateljici že izvršila. Tako po mnenju tega sodišča pristojni organi države izvršiteljice zaradi dela, ki ga je obsojenec opravil v zaporu države izdajateljice, ne morejo znižati tistega dela kazni, ki še ni bil prestan.
- 27 Predložitveno sodišče meni, drugič, da člen 17(2) Okvirnega sklepa 2008/909 zavezuje državo članico, da odšteje celotno zaporno kazen, ki jo je obsojena oseba na dan transferja že prestala v državi izdajateljici, in da tega cilja ni mogoče doseči, če pristojni organi te države izvršiteljice odštejejo manj ali več kot to, kolikor je znašala kazen odvzema prostosti, ki je bila izvršena v skladu s pravom države izdajateljice. Odštetje obdobja, ki je daljše od časa, prestanega v zaporu, bi bilo po njegovem mnenju tako v nasprotju s to določbo.
- 28 Poleg tega po mnenju tega sodišča dveh drugih določb Okvirnega sklepa [2008/909], ki določata možnost znižanja kazni, to je člena 8(2) in člena 10(1) tega okvirnega sklepa, v zadevi, ki jo obravnava, očitno ni mogoče uporabiti.

29 V teh okoliščinah je Sofijski gradski sad (mestno sodišče v Sofiji) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali določbe Okvirnega sklepa [2008/909] nasprotujejo temu, da država izvršiteljica v postopku premestitve čas trajanja kazenske sankcije odvzema prostosti, izrečene v državi izdajateljici, na podlagi dela, opravljenega med prestajanjem te kazenske sankcije v državi izdajateljici, skrajša tako, da je:
- (a) skrajšanje kazenske sankcije posledica uporabe prava države izvršiteljice pri izvršitvi kazenske sankcije v skladu s členom 17(1) Okvirnega sklepa [2008/909]? Ali je v skladu s to določbo, da se pravo države izvršiteljice v zvezi z izvršitvijo kazenske sankcije uporabi že v postopku premestitve glede dejanskega stanja, ki je nastalo v času, ko je bila za obsojenca pristojna država izdajateljica (namreč glede dela, opravljenega med prestajanjem kazni zapora v zavodu za prestajanje kazni zapora države izdajateljice)?
 - (b) skrajšanje kazenske sankcije posledica odšteta na podlagi člena 17(2) Okvirnega sklepa [2008/909]? Ali je v skladu s to določbo, da se odšteje obdobje, ki je daljše od časa trajanja zaporne kazni, določene v skladu s pravom države izdajateljice, kadar se uporabi pravo države izvršiteljice in se v skladu z njim dejansko stanje, nastalo v državi izdajateljici (namreč delo, opravljeno v zavodu za prestajanje kazni zapora države izdajateljice), pravno ponovno presodi?
2. Če se te ali druge določbe Okvirnega sklepa [2008/909] uporabijo za zadevno skrajšanje kazni, ali je treba državo izdajateljico o tem obvestiti, kadar je za to izrecno zaprosila, in ali je treba postopek premestitve prekiniti, če se ta država s skrajšanjem ne strinja? Če obveznost obvestitve obstaja, kako jo je treba opraviti, splošno in abstraktno v zvezi s pravom, ki se uporabi, ali v zvezi s konkretnim znižanjem, ki ga bo sodišče uporabilo za konkretnega obsojenca?“
3. Če bo Sodišče presodilo, da določbe člena 17(1) in (2) Okvirnega sklepa 2008/909 nasprotujejo temu, da država izvršiteljica na podlagi svojega notranjega prava kazni (zaradi dela, opravljenega v državi izdajateljici) skrajša, ali je odločitev nacionalnega sodišča, da kljub temu uporabi svoje nacionalno pravo, ker je to milejše od člena 17 Okvirnega sklepa, v skladu s pravom Unije?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 30 S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 17(1) in (2) Okvirnega sklepa 2008/909 razlagati tako, da nasprotuje nacionalnemu pravilu, ki se razlaga tako, da državo izvršiteljico pooblašča, da obsojencu zaradi dela, ki ga je opravljal med prestajanjem zaporne kazni v državi izdajateljici, zniža kazni, čeprav pristojni organi zadnjenavedene države na podlagi njenega prava niso dodelili takega znižanja kazni.
- 31 Da bi se lahko odgovorilo na to vprašanje, je treba spomniti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča za razlago določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi njen kontekst in cilje, ki jih uresničuje ureditev, katere del je (sodba z dne 16. julija 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, točka 35).
- 32 V zvezi z besedilom člena 17(1) in (2) Okvirnega sklepa 2008/909 je treba ugotoviti, da odstavek 1 tega člena sicer določa, da „[i]zvrševanje kazenske sankcije ureja pravo države izvršiteljice“, vendar pa ne pojasnjuje, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 63 sklepnih predlogov, ali gre za izvrševanje kazni od izreka sodbe v državi izdajateljici ali zgolj od premestitve zadevne osebe v državo izvršiteljico.

- 33 Člen 17(2) Okvirnega sklepa 2008/909 določa, da „[p]ristojni organ države izvršiteljice od skupnega trajanja odvzema prostosti, ki naj bi se prestalo, odšteje celotno obdobje odvzema prostosti, ki je že bilo prestano v zvezi s kazensko sankcijo, izrečeno s sodbo“. Iz te določbe, ki temelji na domnevi, da bo obsojenec del kazni pred premestitvijo odslužil v državi izdajateljici, ni mogoče ugotoviti, ali lahko država izvršiteljica pri znižanju kazni upošteva delo, ki ga je obsojenec opravil med prestajanjem kazni zapora v državi izdajateljici.
- 34 Upoštevati je torej treba tudi kontekst člena 17 Okvirnega sklepa 2008/909. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je ta člen v poglavju II tega okvirnega sklepa, naslovljenem „Priznavanje sodb in izvrševanje kazenskih sankcij“. V tem poglavju, v katerem so členi od 4 do 25, je navedenih več načel, po kronološkem vrstnem redu.
- 35 Najprej, kot generalni pravobranilec navaja v točki 100 sklepnih predlogov, so v členih od 4 do 14 Okvirnega sklepa 2008/909 izoblikovana pravila, ki jih morajo države članice uporabiti za premestitev obsojene osebe. V členih od 4 do 6 tega okvirnega sklepa so pojasnjeni, najprej, postopki v zvezi s posredovanjem sodbe in potrdila državi izvršiteljici. Nato so v členih od 7 do 14 tega okvirnega sklepa določena načela, ki se uporabljajo za odločbe o priznanju sodbe in o izvršitvi kazenske sankcije.
- 36 Člen 8 tega okvirnega sklepa posebej določa stroge pogoje za to, da lahko pristojni organ države izvršiteljice prilagodi kazensko sankcijo, ki je bila izrečena v državi izdajateljici; ti pogoji so tudi edina izjema od načelne obveznosti, da ta organ prizna sodbo, ki mu je bila posredovana, in da izvrši kazensko sankcijo v dolžini in obliki, ki ustreza dolžini in obliki sankcije, določenima v sodbi, ki jo je izdala država izdajateljica.
- 37 Poleg tega iz člena 13 Okvirnega sklepa 2008/909 izhaja, da država izdajateljica ohrani pristojnost za izvršitev sankcije, dokler „se v državi izvršiteljici ne začne izvrševanje kazenske sankcije“.
- 38 Dalje, člen 15 Okvirnega sklepa 2008/909 določa postopke, ki se uporabljajo pri premestitvi obsojene osebe, člen 16 tega sklepa pa vsebuje posebne določbe za primer tranzita obsojenca preko ozemlja druge države članice.
- 39 Člen 17 Okvirnega sklepa 2008/909 pomeni nadaljevanje določb, ki so navedene pred njim, glede tega, da vzpostavlja načela, ki se uporabljajo pri izvrševanju kazenskih sankcij po tem, ko je bil obsojenec predan pristojnemu organu države izvršiteljice.
- 40 Iz tega izhaja, da je treba člen 17 Okvirnega sklepa 2008/909 razlagati tako, da se za del kazni, ki jo zadevna oseba preneha na ozemlju države izdajateljice do trenutka, ko je premeščena v državo izvršiteljico, uporablja le pravo države izdajateljice, tudi glede vprašanja morebitnega znižanja kazni. Pravo države izvršiteljice se uporabi le za del kazni, ki jo mora ta oseba, potem ko je bila premeščena na ozemlje države izvršiteljice, še prestati.
- 41 Taka razlaga izhaja tudi iz obrazca potrdila iz Priloge I k Okvirnemu sklepu 2008/909.
- 42 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je ta obrazec potrdila vzorčni formular, ki ga mora pristojni organ države izdajateljice izpolniti in ga nato skupaj z obsodilno sodbo poslati pristojnemu organu države izvršiteljice. V skladu s členom 8(1) Okvirnega sklepa 2008/909 pristojni organ države izvršiteljice na podlagi informacij, ki jih je pristojni organ države izdajateljice navedel v tem potrdilu, prizna obsodilno sodbo.
- 43 Iz točke (i) 2.2. tega obrazca potrdila, ki se nanaša na informacije, ki jih je treba navesti v zvezi s trajanjem odvzema prostosti, izhaja, da mora država izdajateljica navesti skupno trajanje že prestanega odvzema prostosti v povezavi s kazensko sankcijo, ki je bila izrečena s sodbo, v dnevih. V točki (i) 2.3 tega obrazca mora država izdajateljica navesti število dni, ki jih je treba odšteti od skupnega trajanja kazenske sankcije iz drugih razlogov, to je razlogov, ki niso razlogi iz točke (i) 2.2

tega obrazca. Točka (i)2.3 obrazca vsebuje tudi eksemplifikativno naštevanje teh „drugih razlogov“, med njimi je npr. pomilostitev, ki je bila podeljena v zvezi s kazensko sankcijo. Kot je generalni pravobranilec navedel v točki 116 sklepnih predlogov, točka (i)2.3 državi izdajateljici omogoča, da navede dodatne podatke, če je bila zaradi posebnih okoliščin, kot je npr. delo, ki ga je obsojenec opravil v zaporu, kazen že znižana.

- 44 Iz vsega navedenega izhaja, da mora država izdajateljica, preden država izvršiteljica prizna obsodilno sodbo in preden se obsojenca premesti v to državo, določiti znižanje kazni, ki se nanaša na obdobje odvzema prostosti na njenem ozemlju. Samo država izdajateljica je pristojna za določitev znižanja kazni zaradi dela, ki je bilo opravljeno pred premestitvijo, in, v tem primeru, za sporočitev informacije o tem znižanju državi izvršiteljici z izpolnitvijo potrdila iz člena 4 Okvirnega sklepa 2008/909. Zato država izvršiteljica s svojim pravom o izvrševanju kazni in, konkretno, s svojimi predpisi o znižanju kazni, ne more za nazaj nadomestiti prava države izdajateljice, kar se tiče dela kazni, ki ga je zadevna oseba že prestala na ozemlju zadnjenavedene države.
- 45 V obravnavanem primeru iz dokumentov, ki so bili posredovani Sodišču, izhaja, da so danski organi ob premestitvi A. Ognyanova pristojnim bolgarskim organom izrecno navedli, da danska zakonodaja ne dopušča znižanja zaporne kazni zaradi dela, ki ga je obsojenec opravil med prestajanjem zaporne kazni. Zato organ, ki je v državi izvršiteljici pristojen za vprašanja izvrševanja kazni, kakršen je predložitveno sodišče, ne more odobriti znižanja kazni za del kazni, ki jo je obsojenec že prestal na ozemlju države izvršiteljice, če organi te države na podlagi svojega nacionalnega prava niso dodelili takega znižanja kazni.
- 46 Nazadnje, z drugačno razlago bi se lahko ogrozili cilji Okvirnega sklepa 2008/909, med katerimi je zlasti spoštovanje načela vzajemnega priznavanja, ki je – kot je navedeno v uvodni izjavi 1 tega okvirnega sklepa v povezavi s členom 82(1) PDEU – „temelj“ pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah znotraj Unije (glej v tem smislu sodbo z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, točka 79).
- 47 V zvezi s tem je v uvodni izjavi 5 Okvirnega sklepa 2008/909 poudarjeno, da to sodelovanje temelji na posebnem vzajemnem zaupanju v pravne sisteme drugih držav članic.
- 48 Če pa bi nacionalno sodišče države izvršiteljice v skladu s svojim nacionalnim pravom po tem, ko je priznalo obsodilno sodbo, ki jo je izreklo sodišče države izdajateljice, in po tem, ko je bil obsojenec izročen državi izvršiteljici, dodelilo znižanje kazni za del kazni, ki jo je ta oseba že prestala na ozemlju države izdajateljice, čeprav pristojni organi te države na podlagi njihovega nacionalnega prava niso dodelili takega znižanja kazni, bi to omajalo posebno vzajemno zaupanje držav članic v pravne sisteme drugih držav članic.
- 49 V takem primeru bi namreč nacionalno sodišče države izvršiteljice za del kazni, ki je bila že prestana na ozemlju sodišča države izdajateljice, za nazaj uporabilo svoje pravo. S tem bi ponovno presojalo obdobje prestajanja kazni, ki je bilo že dopolnjeno na ozemlju te države, kar bi bilo v nasprotju z načelom vzajemnega priznavanja.
- 50 Poleg tega iz člena 3(1) Okvirnega sklepa 2008/909 izhaja, da se s tem, da sodbo prizna in obsodbo izvrši država članica, ki ni tista, ki je izdala sodbo, zagotavlja lažja socialna rehabilitacije obsojene osebe. Zato bi lahko nespoštovanje načela vzajemnega priznavanja pripeljalo tudi do kršitve tega cilja.
- 51 Glede na zgoraj navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 17(1) in (2) Okvirnega sklepa 2008/909 razlagati tako, da nasprotuje nacionalnemu pravilu, ki se razlaga tako, da državo izvršiteljico pooblašča, da obsojencu zaradi dela, ki ga je opravljal med prestajanjem zaporne kazni v državi izdajateljici, zniža kazen, čeprav pristojni organi zadnjenavedene države na podlagi njenega prava niso dodelili takega znižanja kazni.

Drugo vprašanje

- 52 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali mora država izvršiteljica v primeru, da člen 17 Okvirnega sklepa 2008/909 pristojnemu organu države izvršiteljice omogoča znižanje kazni, kakršno je to v postopku v glavni stvari, za del kazni, ki ga je obsojenec na ozemlju države izdajateljice že preстал, državo izdajateljico, ki je za to izrecno zaprosila, obvestiti o tem znižanju. V primeru pritrdilnega odgovora na to vprašanje, se predložitveno sodišče sprašuje o vsebini informacij, ki jih bi bilo treba sporočiti.
- 53 Glede na odgovor na prvo vprašanje drugega vprašanja ni treba preučiti.

Tretje vprašanje

- 54 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba pravo Unije razlagati tako, da nasprotuje temu, da predložitveno sodišče nacionalno pravilo, kakršno je to v postopku v glavni stvari, uporabi, čeprav je v nasprotju s členom 17(1) in (2) Okvirnega sklepa 2008/909, ker naj bi bilo to nacionalno pravilo milejše od omenjene določbe prava Unije.
- 55 Najprej je treba poudariti, da sklicevanje predložitvenega sodišča na načelo retroaktivne uporabe milejšega kazenskega zakona temelji na predpostavki, da se bolgarsko nacionalno pravo – posebej pravila tega prava na področju znižanja kazni – uporablja tudi za obdobje, v katerem je bila A. Ognyanovu na Danskem odvzeta prostost, preden je bil premeščen v Bolgarijo. Kot pa izhaja iz odgovora na prvo vprašanje, je ta predpostavka napačna.
- 56 Ob tem, kot je bilo pojasnjeno, je treba še opozoriti, da v nasprotju s tem, kar se zdi, da menita predložitveno sodišče in Evropska komisija, Okvirni sklep 2008/909 nima neposrednega učinka. Ta okvirni sklep je bil namreč sprejet na podlagi prejšnjega tretjega stebra Unije, med drugim na podlagi člena 34(2)(b) EU. Ta določba pa določa, prvič, da so okvirni sklepi za vsako državo članico zavezujoči glede cilja, ki ga je treba doseči, nacionalnim organom pa prepuščajo izbiro oblike in metod, in drugič, da okvirni sklepi nimajo neposrednega učinka.
- 57 V zvezi s tem je treba spomniti, da v skladu s členom 9 Protokola (št. 36) o prehodni ureditvi, ki je priložen k Pogodbama, akti institucij, organov, uradov in agencij Unije, sprejeti na podlagi Pogodbe EU pred začetkom veljavnosti Lizbonske pogodbe, ohranijo pravni učinek, dokler se ne razveljavijo, razglasijo za nične ali spremenijo zaradi izvajanja Pogodb. Ker Okvirni sklep 2008/909 ni bil razveljavljen, razglašen za ničen ali spremenjen, ima v skladu s členom 34(2)(b) EU še vedno pravne učinke.
- 58 Iz ustaljene sodne prakse prav tako izhaja, da okvirni sklepi na podlagi člena 34(2)(b) EU sicer nimajo neposrednega učinka, vendar je posledica njihove zavezujoče narave obveznost za nacionalne organe, predvsem nacionalna sodišča, da skladno razlagajo nacionalno pravo (glej sodbo z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točka 53 in navedena sodna praksa).
- 59 Pri uporabi nacionalnega prava mora predložitveno sodišče, ki bo podalo njegovo razlago, to storiti, kolikor je le mogoče ob upoštevanju besedila in namena okvirnega sklepa, zato da bi doseglo v njem določen rezultat. Ta obveznost skladne razlage nacionalnega prava je dejansko neločljivo povezana s sistemom PDEU, ker nacionalnim sodiščem omogoča, da v okviru svoje pristojnosti zagotovijo polni učinek prava Unije, kadar odločajo v sporih, ki so jim predloženi (glej sodbo z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točka 54 in navedena sodna praksa).
- 60 Poleg tega iz predložitvene odločbe izhaja, da na dan njenega sprejetja Okvirni sklep 2008/909 še ni bil prenesen v bolgarsko pravo, čeprav bi moral biti v skladu s členom 29 tega okvirnega sklepa ta prenos opravljen pred 5. decembrom 2011.

- 61 V zvezi s tem je treba poudariti, da je predložitveno sodišče od poteka roka za prenos tega okvirnega sklepa zavezano k spoštovanju načela skladne razlage (po analogiji glej sodbo z dne 4. julija 2006, Adeneler in drugi, C-212/04, EU:C:2006:443, točki 115 in 124).
- 62 Vendar pa je treba spomniti, da za to načelo skladne razlage veljajo nekatere omejitve.
- 63 Tako je obveznost nacionalnega sodnika, da se pri razlagi in uporabi upoštevnih pravil nacionalnega prava sklicuje na vsebino okvirnega sklepa, omejena s splošnimi pravnimi načeli, zlasti z načeloma pravne varnosti in prepovedi retroaktivnosti (glej sodbi z dne 16. junija 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, točka 44, in z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točka 55).
- 64 Navedeni načeli nasprotujeta predvsem temu, da bi lahko navedena obveznost na temelju posameznega okvirnega sklepa in neodvisno od zakona, sprejetega za njegovo izvajanje, določila oziroma povečala kazensko odgovornost tistih, ki kršijo njegove določbe (glej sodbo z dne 16. junija 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, točka 45).
- 65 Vendar bi v obravnavanem primeru obveznost skladne razlage pomenila, da A. Ognyanov na podlagi bolgarskega prava ne more biti upravičen do znižanja kazni zaradi dela, ki ga je opravil v obdobju, ko mu je bila na Danskem odvzeta prostost, saj je to v izključni pristojnosti te države članice. Posledica te obveznosti tako ne bi bila določitev ali povečanje kazenske odgovornosti A. Ognyanova in tudi ne sprememba kazenske sankcije, ki izhaja iz sodbe, ki jo je Retten i Glostrup (sodišče v Glostrupu) 28. novembra 2012 izreklo proti njemu, v njegovo škodo.
- 66 Obveznost skladne razlage tudi preneha, če nacionalnega prava ni mogoče uporabiti tako, da bi bil dosežen rezultat, skladen s tistim, ki je določen z okvirnim sklepom. Z drugimi besedami, načela skladne razlage se ne more uporabiti kot temelj za razlago nacionalnega prava *contra legem*. Kljub temu to načelo zahteva, da nacionalno sodišče v okoliščinah posameznega primera upošteva celotno nacionalno pravo, zato da bi lahko presodilo, v kolikšnem obsegu ga je mogoče uporabiti tako, da ne bo dosežen rezultat, nasproten tistemu, ki je zajet v okvirnem sklepu (glej sodbi z dne 16. junija 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, točka 47, in z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, točki 55 in 56).
- 67 V tem okviru je treba pojasniti, da obveznost skladne razlage vključuje obveznost nacionalnih sodišč, vključno s sodišči, ki odločajo na zadnji stopnji, da po potrebi spremenijo ustaljeno sodno prakso, če ta temelji na razlagi nacionalnega prava, ki ni združljiva s cilji okvirnega sklepa (po analogiji glej sodbi z dne 19. aprila 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, točka 33, in z dne 5. julija 2016, Ognyanov, C-614/14, EU:C:2016:514, točka 35).
- 68 V tej zadevi je iz dokumentov, predloženih Sodišču, razvidno, da nacionalno pravilo v postopku v glavni stvari, v skladu s katerim mora pristojni organ države izvršiteljice delo v splošno korist, ki ga je premeščeni bolgarski obsojenec opravil v državi izdajateljici, upoštevati pri znižanju kazni, izhaja iz razlage člena 457(5) NPK v povezavi s členom 41(3) kazenskega zakonika, ki jo je Varhoven kasationsen sad (vrhovno kasacijsko sodišče) podalo v odločbi o razlagi.
- 69 Zato predložitveno sodišče v postopku v glavni stvari ne more utemeljeno trditi, da zadevne nacionalne določbe ne more razlagati v skladu s pravom Unije le zato, ker je Varhoven kasationsen sad (vrhovno kasacijsko sodišče) to določbo razlagalo v smislu, ki ni v skladu s tem pravom (v tem smislu glej sodbo z dne 19. aprila 2016, DI, C-441/14, EU:C:2016:278, točka 34).
- 70 V teh okoliščinah mora predložitveno sodišče zagotoviti polni učinek Okvirnega sklepa 2008/909, tako da po potrebi na podlagi lastne pristojnosti ne uporabi razlage, ki jo je podalo Varhoven kasationsen sad (vrhovno kasacijsko sodišče), če ta razlaga ni v skladu s pravom Unije (v tem smislu glej sodbo z dne 5. julija 2016, Ognyanov, C-614/14, EU:C:2016:514, točka 36).

- 71 Glede na zgoraj navedeno je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba pravo Unije razlagati tako, da mora nacionalno sodišče upoštevati vsa pravna pravila nacionalnega prava in jih v največji možni meri razlagati v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909, da bi doseglo želeni namen tega sklepa, s tem da po potrebi na podlagi lastne pristojnosti ne uporabi razlage, ki jo je podalo nacionalno sodišče, ki sodi na najvišji stopnji, če ta razlaga ni v skladu s pravom Unije.

Stroški

- 72 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

1. Člen 17(1) in (2) Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalnemu pravilu, ki se razlaga tako, da državo izvršiteljico pooblašča, da obsojencu zaradi dela, ki ga je opravljal med prestajanjem zaporne kazni v državi izdajateljici, zniža kazen, čeprav pristojni organi zadnjenavedene države na podlagi njenega prava niso dodelili takega znižanja kazni.
2. Pravo Unije je treba razlagati tako, da mora nacionalno sodišče upoštevati vsa pravna pravila nacionalnega prava in jih v največji možni meri razlagati v skladu z Okvirnim sklepom 2008/909, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299, da bi doseglo želeni namen tega sklepa, s tem da po potrebi na podlagi lastne pristojnosti ne uporabi razlage, ki jo je podalo nacionalno sodišče, ki sodi na najvišji stopnji, če ta razlaga ni v skladu s pravom Unije.

Podpisi